

MÄNTYHARJU.

Kirjasto

Toimintasuunnitelma 2023

Tarkoitus

Toimintasuunnitelman tarkoituksena on koota kirjastoon kohdentuvat tavoitteet, tilastot sekä keskeiset periaatteet ja vuotuiset sivistyslautakunnan päätökset yhteen. Tavoitteena on, että toimintasuunnitelma hyväksytään aina viimeistään kuluvan vuoden tammi-helmikuussa. Tällöin suunnitelma perustuu edellisen vuoden alustaviin tilastoihin ja tunnuslukuihin. Kirjaston tulokortin sisältö ja henkilöstösuunnitelma käsitellään osana talousarvio/tilinpäätösprosessia.

- Kirjaston tavoitteet
- Kirjaston henkilöstö
- Kirjaston tilastot
- Kirjaston asiakasmaksut
- Kirjaston aukioloajat

Tausta

Kirjaston toimintaa ohjaa kirjastolaki (2016/1492). Lain mukaan kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Toiminnan lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus. Lain mukaan kirjaston tavoitteena on edistää:

- 1) Väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin;
- 2) Tiedon saatavuutta ja käyttöä;
- 3) Lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa;
- 4) Mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen;
- 5) Aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Lain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) Tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) Ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) Edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) Tarjota tietopalvelua
- 5) Tarjota ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 6) Tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 7) Edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Päätöksenteko

Mäntyharjun kunnan hallintosäännön mukaisesti sivistyslautakunta päättää kirjastotoimen järjestämisestä ja kirjaston aukioloajoista. Järjestäjän roolissa sivistyslautakunta arvioi kirjaston toimintaa vuosittain mm. kirjastotilastojen valossa. Kirjasto antaa sivistyslautakunnalle tarvittaessa selvityksiä mm. yhteistyöstä muiden kirjastojen kanssa. Kirjaston tavoitteet ja henkilöstösuunnitelma hyväksytään talousarvion käsittelyprosessissa. Sivistysjohtaja ja kirjastotoimenjohtaja johtavat kirjaston toiminnan suunnittelua ja taloutta osana sivistystoimen hallintoa. Sivistysjohtajan delegointipäätöksen mukaisesti kirjastotoimenjohtaja päättää kirjaston operationaaliseen toimintaan liittyvistä asioista kuten esimerkiksi työprosessien toteuttamisesta, kokoelmatyöstä, aineistonhankinnasta, Lumme-verkostoyhteistyön käytännöistä, kehittämisprojektien toiminnoista, väliaikaisista aukioloaikojen muutoksista ja tilojen käytöstä. Lautakunta päättää viime kädessä kirjaston palvelumaksuista, jotka on vuoden 2021 aikana yhtenäistetty Lumme-kirjastojen verkostossa.

Henkilöstö

Kirjastossa on tällä hetkellä 4 vakinaista työntekijää: kaksi informaattikkoa (200 %) ja kaksi kirjastovirkailijaa (200 %). Lisäksi kirjastossa työskentelee kunnan asiointipalveluissa yksi palveluneuvoja (100 %). Kirjastotoimenjohtaja (20 %) toimii myös kansalaisopiston rehtorina (80 %). Palveluneuvoja vastaa asiointipisteestä ja osallistuu kirjaston työprosesseihin. Käytännössä henkilöstö on mitoitettu kirjaston normaalitoiminnan mukaisesti. Kun palveluita kehitetään merkittävästi, niin sen täytyy tapahtua ulkoisella rahoituksella hankkeiden muodossa.

Käytännössä kirjastoa kehitetään laajassa kumppanuusverkostossa. Kehittämisessä pyritään siihen, että esimerkiksi tapahtumat suunnitellaan yhdessä kumppanien kanssa. Kirjasto järjestää kehitettävälle toiminnalle toimintaedellytykset (tilat, laitteet, varaukset) ja markkinoi tapahtumaa. Varsinaisen toiminnan sisällön tuottaa kuitenkin yhteistyökumppani yksin tai yhdessä kirjaston kanssa.

Lumme-kirjastojen verkosto

Mäntyharjun kirjasto kuuluu Lumme-kirjastojen verkostoon <https://lumme.finna.fi/>. Yhteistoimintaa koordinoi Mikkelin seutukirjasto. Verkostoon kuuluvat lisäksi Savonlinnan, Varkauden ja Pieksämäen kaupunginkirjastot sekä Toenperän kirjasto (Joroinen + Rantasalmi + Heinävesi) sekä Juvan, Enonkosken ja Mäntyharjun kunnankirjastot. Toenperän kirjastokimppa on tällä hetkellä hajoamassa ja ko. kunnat etsivät uutta organisoitumismuotoa.

Kirjastoilla on yhteinen verkkokirjasto, jossa asiakkaat voivat hallinnoida omia lainojaan ja päästä käsiksi e-aineistoon. Verkosto käyttää myös yhteistä KOHA-järjestelmää, jossa hallinnoidaan kirjastojen asiakas- ja aineistorekisterit. Lisäksi verkosto toteuttaa yhteisiä kehittämishankkeita. Verkostoon kuulumisen on Mäntyharjun kirjastolle erittäin tärkeää, koska sillä ei ole taloudellisia edellytyksiä oman kirjastojärjestelmän tai verkkokirjaston hankkimiseen. Yhteisten järjestelmien maksut määräytyvät pääosin kuntien asukasmäärien mukaan. Ratkaisu on erittäin edullinen Mäntyharjulle, jonka osuus on noin 3,6 % kokonaiskustannuksista. Karkeasti kustannukset ovat yhteensä noin 15 000 € vuodessa sisältäen kirjastojen välillä kulkevien aineistokuljetusten palvelumaksut.

Lumme-kirjastojen kirjastokortti toimii kaikissa verkostoon kuuluvissa kirjastoissa. Asiakkaat voivat tehdä aineistojen suoria lainauksia tai varauksia mihin tahansa kirjastoon. Varaukset kuljetetaan maksuttomasti asiakkaan kotikirjastoon. Lisäksi kirjastojen yhteisiä käytösääntöjä ja palveluperiaatteita on hiottu vuoden 2021 aikana. Asiakasmaksut on yhtenäistetty vuoden 2021 aikana.

Lumme-verkostoa johtaa kirjastotoimenjohtajien muodostama johtoryhmä. Se koordinoi ja kehittää toimintaa ja kokoontuu noin kerran kolmessa viikossa. Johtoryhmän alla toimii useita alueellisia kehittäjäryhmiä, joiden toimintaan myös Mäntyharjun kirjaston henkilöstö osallistuu aktiivisesti.

Asiointipiste

Kunnan asiointipiste on fyysisesti siirtynyt kirjastoon vuoden 2021 aikana. Asiointipisteen asiakaspalvelua on kehitetty ja organisoitu uudelleen. Vuoden 2022 aikana asiointipiste on siirtynyt myös budjetillisesti osaksi kirjaston talousarviota. Asiointipisteen työprosessit on pääsääntöisesti upotettu kirjaston henkilöstön työprosesseihin. Asiointipisteen taloudellista toteumaa seurataan omalla seurantakoodilla, sillä asiointipisteellä on sopimus pohjaista tuloa valtion palvelujen kuten Kelan, Verottajan sekä Digi- ja väestöviraston kanssa. Asiointipisteen palveluneuvoja saa suoritettua

vuoden 2023 aikana informaatio- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinnon vahvistaen kirjaston ja asiointipisteen integraatiota. Samalla asiointipisteen hoitamisesta ovat ottaneet kaikki työntekijät vastuuta.

Tulevaisuustyö ja kehittäminen

Kirjaston tavoitteiden lähtökohtana on kunnan strategia, jossa kirjastoa kehitetään kansalaisten kohtaamispaikkana. Kirjastoa on uudistettu voimakkaasti vuodesta 2020 lukien, joten strategian lähtökohdat ja henki toteutuvat jo nyt kirjastossa. Kunnan strategiaa tulkkaava kirjaston oman suunnitelman tavoitteet perustuvat kirjaston henkilökunnan tekemään tulevaisuustyöhön. Siinä kirjaston toimintaa on tarkasteltu nykytrendien valossa ja henkilöstön omien kokemusten pohjalta. Lisäksi kehittämisen tukena on ollut useiden asiakaskyselyjen tuottama tieto. Keskeisiksi menestystekijöiksi on määritelty seuraavat trendit:

- Osaaminen ja oppiminen, *kouluyhteistyö, avoimet oppimisympäristöt*
- Teknologian uusiutuminen, *kirjastoteknologia, teknologiset oppimisympäristöt*
- Työn tekemisen muutos, *etätyö ja yhteisölliset työtilat*
- Digitalisuus ja tekoäly, *verkkokirjasto, e-palvelut*
- Kulutuskäyttäytymisen muutos, *palveluaikojen laajentaminen, e-palvelut*
- Väestön ikääntyminen, *esteettömyys, henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta*
- Z-sukupolvi, *lapsille ja nuorille suunnatut uudet palvelut*

Tulevaisuustyön tuloksena kirjastoon on syntynyt merkittävää kehittämistoimintaa, jota toteutetaan pääsääntöisesti ulkopuolisen rahoituksen turvin.

- Omatoimikirjasto - askel kohti kohtaamispaikkaa -hanke on automatisoinut kirjaston toimintaa ja mahdollistanut kirjaston käytön viikonloppuisin sekä aamu- ja ilta-aikaan. Samalla viikonlopun ja iltojen työvuorot ovat poistuneet vuoden 2020 aikana.
- Kirjastosta asiointi- ja kohtaamispaikka -hankkeen kehittämistyön tuloksena kunnan asiointipiste on siirretty kirjastoon 1.2.2021 lukien.
- Kirjastossa kehitetään paraikaa (2021-2023) kuutta uutta lapsille ja nuorille suunnattua asiakasympäristöä Kirjastosta elämys-, oppimis- ja asiointikeskus (KIKE)-hankkeessa. Tarkoituksena on modernisoida nykyisiä ympäristöjä (mm. musiikkiosasto, lasten ja nuorten palvelut, nykyteknologian oppimisympäristö, etätyö- ja kokouspalvelut) sekä rakentaa uusia ympäristöjä asiakastarpeiden pohjalta.
- Lisäksi kirjasto on aloittanut uudessa PELAA-hankkeessa (2022-2023) pelillisyyden kehittämisen yhteistyössä varhaiskasvatuksen, yhtenäiskoulun, lukion, kansalaisopiston, nuorisopalveluiden, Etelä-Savon ammattiopiston ja Mäntyharjun virkistyskeskuksen kanssa.

Aluehallintovirasto on rahoittanut kaikki edellä mainitut hankkeet.

Tulevaisuutta on mallinnettu myös tilastotietojen pohjalta. Vuoden 2022 tilatiedot ovat alustavia.

	2010	2015	2019	2020	2021	2022	VISIO 2030
Kokoelma	60 764	53 345	54 988	53 955	51243	47033	30 000
Aineistohankinnat yht. €	59 964	55 506	52 194	43 462	37 819	39628*	45 000
Aineistohankinta kpl	2 629	2 332	1 765	1464	1105	1609	1000
Lainat yhteensä	109 629	103 689	92 058	70 609	78 689	72391	55 000
e-aineistojen käyttökerrat		482	4368	5080	4264	5217	12 000
Poistot aineistosta	3 703	4 053	1906	2943	3639	5819	1000
Lainaaaja	2 530	2310	2172	1750	1702	1742	2000
Käyntejä kirjastossa	68 267	61 855	60 577	41 609	43 185	87563	120 000
Verkkokäynnit	11 970	14 970	17461	18 522	21526	21922	50 000
Tapahtumat		15	62	40	58	50	100
Asiakaspalvelu avoimna	2 009	1 976	2 005	1639	1305	1455	800
Kirjasto avoimna h/v	2009	1976	2395	3408	4921	4823	8760
Henkilöt v (sis. asiointi ja projektit)	5,29	5,12	5,2	5,2	5,5	5,6	4
Henkilöstökulut	172 333	224 859	195 216	163 922	200 646	229555*	150 000
Kokonaiskustannukset	389147	440211	343223	297 456	355 699	387 483*	280 000

* Talousraportti 4.1.2022

Tilastotietojen pohjalta voi päätellä ja ennakoida, että tulevaisuudessa mm.

- 1) Asiakaspalvelun ja asiointipisteen aukioloajat lyhenevät, mutta kirjaston kokonaisaukiolo lisääntyy merkittävästi omatoimikirjastoteknologian ja sähköisten viranomaispalveluiden ansiosta. Asiakkaat ovat yhä omatoimisempia, mikä vapauttaa henkilöstöä asiantuntijatyöhön kuten esimerkiksi aineistohankintoihin, poistoihin, koulu yhteistyöhön, hankkeisiin sekä avoimien käyttäjäympäristöjen kuten nuorisotilan, lastenosaston, musiikki- ja peliympäristön ja erilaisten kokoelmien ylläpitämiseen ja kehittämiseen.
- 2) Perinteisten kirjojen hankintamäärät ja kokoelman laajuus pienenevät. Verkkokäynnit lisääntyvät ja e-aineistojen käyttö kasvaa voimakkaasti. Yhteistyö kansallisen e-kirjaston ja Lumme-verkoston kanssa tiivistyy. Tarvitaan yhä enemmän nykyaineiston profilointia, monipuolisia e-aineistoja ja ei-perinteisiä lainattavaa. Aineiston hankintaresurssit pysyvät samana, mutta e-aineistojen osuus kasvaa. Kansallinen e-Kirjasto aloittaa toimintansa 2024, mutta sen roolista ja vaikutuksista esim. Lumme-kirjastojen Finna-verkkokirjastoon ja e-aineistojen tarjontaan ei ole vielä tarkkaa kuvaa.
- 3) Asiakaskäyntien määrät kasvavat, vaikka kunnan väkiluku pienenee, sillä kirjastoa kehitetään elämys-, oppimis- ja asiointikeskuksena. Palveluja uudistetaan ja erityisesti lasten ja nuorten ympäristöt kehittyvät ja lisääntyvät. Kirjasto toimii aktiivisena oppimis- ja tapahtumaympäristönä ja tekee vahvaa yhteistyötä koulujen, nuorisopalvelujen ja kulttuuripalvelujen kanssa.
- 4) Kirjaston yhteistyökumppaneiden määrä lisääntyy. Tapahtumien ja kävijöiden määrä nousee yhteistyön ansiosta.

Tuloskortissa asetettujen tavoitteiden lisäksi kirjasto noudattaa omaa sisäistä suunnitelmaa, jossa kunnan strategia on sanoitettu kirjaston kielelle.

ARVOT	VISION ELEMENTIT	STRATEGISET PAINOPISTEET
Uudistuen yhdessä positiivisesti #hyvinvointia #osallisuutta #aktiivisuutta	Mahdollisuuksien Mäntyharju #yhteistyöjakumppanuudet #neuvontaajaohjausta #laadukaskokoelma #kohtaamispaikka	Kirjasto on ihmisten, kulttuurien ja sivistyksen kohtaamispaikka #talouskuntoon #hyvinvointiedellä #osanakuntaimagoa #luontoajaaktiviteetteja
<p style="text-align: center;">KESKEISET DRIVERIT</p> <p>Osaaminen ja oppiminen, <i>kouluyhteistyö</i> Teknologian uusiutuminen, <i>kirjastoteknologia</i> Työn tekemisen muutos, <i>etätyö ja yhteisölliset työtilat</i> Digitalisuus ja tekoäly, <i>verkkokirjasto</i> Kulutuskäyttäytymisen muutos, <i>palveluaikojen laajentaminen</i> Väestön ikääntyminen, <i>ohjaus ja neuvonta</i> Z-sukupolvi, lapsille ja nuorille suunnatut palvelut</p>		
<p style="text-align: center;">TAVOITTEET JA TOIMENPITEET</p> <p>Asiakaspalvelun ja ohjauksen korkea laatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henkilökohtaisen neuvonnan ja ohjauksen antaminen • Omatoimisuuteen kannustaminen • Palvelujen ja asiakaspolkujen muotoileminen <p>Kohtaamisten ja käyttäjäryhmien aktivointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nuorten ja lasten palveluiden uudistaminen • Kouluyhteistyön vahvistaminen • Aikuisten palveluiden modernisointi • Tapahtumatuotannon lisääminen <p>Aineistojen korkea laatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aineistojen monipuolisuuden ylläpitäminen • Aineistojen hankinnan kehittäminen • Aineisto profilointi, kiertonopeuden vauhdittaminen <p>Digitaalisten palvelujen uudistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etätyö- ja etäoppimis- ja etäkokouspalvelujen kehittäminen • Pelillisyyden lisääminen • Verkkokirjaston ja e-palveluiden kehittäminen <p>Palvelujen uudistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palvelutuotannon tehostaminen (Lean) • Uusien avointen oppimisympäristöjen luominen • Asiointipalvelujen kehittäminen 		

Tilat

Kirjasto toimii yhdessä kiinteistössä osoitteessa Lääkärinkuja 2. Käytössä on noin 1025 neliötä. Kirjastoauto on lakkautettu 2015. Virallisia sivutoimipisteitä ei enää ole, mutta kirjasto tekee yhteistyötä mm. Enovedellä, jossa pidetään pientä vaihtuvaa kokoelmaa asukkaiden käytettävissä. Kirjastorakennus on tehtyjen tutkimusten ja selvitysten valossa peruskorjaustarpeessa. Olipa tulevaisuuden kiinteistöratkaisut mitä tahansa, niin olennaista on, että kirjasto sijaitsee edelleen koulujen läheisyydessä tai koulujen yhteydessä, sillä kirjaston keskeisin yksittäinen prosessi on koulu- ja kasvatusyhteistyö. Näistä lähtökohdista kirjastoa kehitetään tällä hetkellä elämys-, oppimis- ja asiointiympäristönä.

Asiakasmaksut

Käytännössä jokainen Lumme-kirjastojen verkostoon kuuluva kirjasto tai kunnan sivistyslautakunta päättää itsenäisesti asiakasmaksuista. Lumme-kirjastojen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaista olisi, jos asiakasmaksut olisivat samat kaikilla verkostoon kuuluvilla kirjastoilla. Tämän edistämiseksi Lumme-verkosto on vuoden 2021 aikana yhtenäistänyt palvelumaksut sekä tiettyjä palveluja. Lumme-verkoston palveluoppaassa on määritelty asiakasmaksut. Palveluopas löytyy osoitteesta <https://www.e-julkaisu.fi/lummekirjastot/palveluopas/mobile.html#pid=1>.

Aukioloajat

Vuosien 2020-2022 aikana Korona-rajoitukset ovat vaihdelleet usein. Käytännössä aukioloajoista on epidemia-ajan muuttuvissa tilanteissa päätetty kirjaston henkilöstön ja kirjastotoimenjohtajan toimesta yhteistyössä sivistysjohtajan kanssa. Vuonna 2020 käyttöön otettu Omatoimikirjasto on mahdollistanut viikonlopun sekä aamu- ja iltapalvelujen toteuttamisen omatoimisesti. Tarkoituksenmukaiset aukioloajat ovat toistaiseksi:

Omatoimikirjasto (sisään kirjastokortilla)	Henkilökunta paikalla
Ma-Pe 7–10 ja 17–21	Ma-Pe 7.45–17.15
La-Su 7–21.00	

Kirjaston ovet aukeavat arkisin klo 10 ja sulkeutuvat klo 17.
Asiointipiste avoinna arkisin klo 10.00-15.00
Kirjaston asiakaspalvelu avoinna arkisin klo 12.00-17.00

Hankkeet

Mäntyharjun kirjasto on kehittänyt toimintaansa hankerahoituksella.

- 1) Omatoimikirjasto – askel kohti kohtaamista (OMATOIMI) 1.5.2019 – 30.4.2021 (25 000 €)
Hankkeessa kehitettiin Omatoimikirjasto-konsepti ja otettiin käyttöön omatoimikirjaston edellyttämää teknologiaa (esim. turvaportit, kameravalvonta), asiakkaiden toivomia laitehankintoja (älytaulu) sekä etätyöympäristö. Hanke on raportoitu rahoittajalle 30.4.2021.
- 2) Kirjasto asiointi- ja kohtauspaikkana (KAK) 1.5.2020 – 31.12.2021 (6250 €)
Hankkeessa suunniteltiin ja toteutettiin asiointipisteen siirtäminen kunnantalolta kirjastolle. Samalla asiointipalveluprosessi uudistettiin kauttaaltaan. Lisäksi hankkeessa toteutettiin palvelumuotoiluprosessi yhteistyössä LAB-ammattikorkeakoulun kanssa. Hanke on raportoitu rahoittajalle 31.12.2021.

- 3) Kirjastosta elämys-, oppimis- ja asiointipiste (KIKE) 1.6.2021 – 31.12.2023 (48 375 €)
Hankkeessa kehitetään ja kokeillaan uusia käyttäjäympäristöjä ja palveluja erityisesti nuorille ja lapsille. Erityisinä kehittämiskohteina ovat mm. musiikin oppimisympäristö, lasten kulttuurikasvatusympäristö, medialukutaitoympäristö, nykYTEKNOLOGIAN kehittämisympäristö, etätYö/etäoppimisympäristö sekä koulutuksen ja työllisyyden tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelu.
- 4) Pelillisyyden kehittäminen pienen kunnan kirjastossa (PELAA) 1.5.2022 – 31.12.2023 (28 460 €)
Hankkeessa ennakoidaan pelien hyödyntämiseen liittyvää osaamista ja valmennetaan opettajia sekä kirjaston henkilöstä pelillisyyden hyödyntämiseen. Lisäksi hankkeessa kehitetään kirjastolle yhteistyötä parantava pelikasvatussuunnitelma, suunnitellaan ja toteutetaan konkreettisia pelisovelluksia Mäntyharjun kirjastolle. Hankkeessa kirjasto toimii aktiivisesti pelikerhotoiminnan, pelitapahtumien sekä eSports-toiminnan käynnistämiseksi.

Yhteystiedot

Kirjasto Lääkärinkuja 2, 52700 Mäntyharju
 Kotisivut <https://www.mantYharju.fi/kirjasto>
 Facebook <https://www.facebook.com/mantYharju.kirjasto/>
 Instagram <https://www.instagram.com/explore/locations/1017125180/mantYharjun-kirjasto/>

Kirjaston asiakaspalvelu
 044 7707229, mantYharju.kirjasto@mantYharju.fi

Helmi Boren, informaattikko (100 %) helmi.boren@mantYharju.fi
 Jari Hautamäki, kirjastotoimenjohtaja (30 %) jari.hautamaki@mantYharju.fi
 Satu Hämäläinen, informaattikko (100 %) satu.hamalainen@mantYharju.fi
 Tytti Luostarinen, kirjastovirkailija (100 %) tytti.luostarinen@mantYharju.fi
 Heidi Mäki, palveluneuvoja (100 %) heidi.maki@mantYharju.fi
 Tuuli Teittinen, kirjastovirkailija (100 %) tuuli.teittinen@mantYharju.fi

Talous

Kirjasto on osa ollut kulttuuripalvelujen kokonaisuutta.

KIRJASTO	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022 arvio 4.1.2023 taloustilanteen pohjalta
Toimintatuotot	22 712	23 506	44900	**32197
Toimintakulut	363 936	320 920	400047	**420400
Toimintakate	343 223	297 414 *	355146	**387483

* yksi kirjastovirkailija eläkkeelle, sijaisena koulutusopimusopiskelija (palkaton)

** asiointipiste kirjaston talousarvioon, aktiivinen hanketoiminta

Toiminnalliset tavoitteet

Vuoden 2022 toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen esitellään tilinpäätöksessä 2022 tulokortin muodossa. Tulosten saavuttaminen todennetaan mittaritietojen avulla (liite 1). Kolmannesvuosittain tapahtuva raportointi edistää toiminnan jatkuvaa arviointia.

Suunnitelmavuonna 2023 kirjasto seuraa tulokortin mittareita, vaikka varsinaisista yksikkökohtaisista tulokorteista ollaan ilmeisesti luopumassa.

Kirjastoa kehitetään elämys-, oppimis- ja asiointikeskuksena. Palveluja uudistetaan ja prosesseja virtaviivaistetaan yhdessä kehittämiskumppaneiden kanssa. Henkilöstö voi hyvin. Ilmapiiri on positiivinen ja kehittämistyötä sekä palvelutoimintaa tukeva.

Omatoimikirjaston ansiosta kirjastoa on mahdollisuus pitää avoinna viikon kaikkina päivinä. Asiointipiste on siirtynyt kirjastoon ja se toimii sekä fyysisenä asiointipalveluna että mobiilina vastaajapalveluna. Lisääntyneet projektirahoitukset ovat mahdollistaneet merkittävän taloudellisen panostuksen kehittämistoimintaan.

Tulosten vertailua kirjastojen kesken

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää yllä suomalaisten kirjastojen tilastointia, mikä mahdollistaa niiden tunnuslukujen vertailtavuuden. Alla olevassa taulukossa Mäntyharjun kirjastoa on vertailtu Etelä-Savon alueen ja koko maan kirjastoihin.

KIRJASTOTILASTOT 2021/asukas

Mittari	Toimintakulut	Fyysiset käynnit	Kokonaislainaus	Henkilötyövuodet
Mäntyharju	58,40	7,61	13,87	0,74
Etelä-Savo	57,07	5,47	11,98	0,63
Koko maa	60,10	5,85	13,82	0,68

Mäntyharjun kirjaston toimintakulut verrattuna muihin kirjastoihin nostaa melko korkea kirjastorakennuksen vuokra (noin 115000 €/vuosi) suhteessa muihin toimintakuluihin. Henkilöstön määrä on hieman korkeampi kuin keskimäärin alueella ja koko maassa. Tämä johtuu mm. kesäaikojen ruuhkista, jolloin aktiivisten monipaikkaisten asukkaiden palvelemiseen tarvitaan resursseja. Lisäksi kirjastossa on kunnan asiointipiste ja samanaikaisesti on käynnissä useita kehittämisprojekteja. Vaikka luku 0,74 ei suoranaisesti sisällä näiden hankehenkilöiden resursseja, niin vakihenkilöstön on kuitenkin osallistuttava kehittämiseen mm. kerryttämällä työllä hankkeiden omarahoitusosuuksia. Lisäksi fyysiset käynnit ovat kirjastossa kasvamassa, mikä aiheuttaa lisääntyvää palvelutarvetta.